

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Cap del Servei d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I
GENÍS :: JOAN ARUMI :: LLORENÇ BADELL :: JO-
SEP R. BATALLER :: GUILLEM DE BENAVENT
LEANDRE CERVERA :: ALBERT DANEO :: C. R. DA-
NÈS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU :: M. FAURA
I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GONZALEZ
LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE
CRISTÓFOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS
FRANCESC NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLI-
VERAS I MASSÓ :: CARLES PI SUÑER :: JAUME
RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ :: M. ROSSELL I
VILA :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER I COLL
SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT
VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Una nova indústria agrària. L'extracció de l'oli del granet de raïm, III, per *August Matons*. — La Rabassa. IV, pel *Dr. Pere J. Girona*. — Acció dels adobs sobre l'arròs, per *Lluís Saez Fernz-Casariego*. — Potencialitat econòmica de Catalunya, per *J. Millet Simon*. — El còlera de l'aviram, per *C. R. Danès i Casabosch*. — La campanya contra la llagosta en terres d'Aragó, per *R.* — Comentaris. — Informació vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació Oleícola, per *Lisint Andreu*. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori, per *R. S.*

SINDICATS

Agrícoles i Viticultors

**Per a un bon resultat amb vos-
tres compres adopteu per a
vostres vinyes els**

**SULFATADORS I
ENSOFRADORS
VERMOREL I GOBET**

Dipositari a Espanya

Marques legítimes i acreditades

■ ■ ■ ■

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

**Maquinària Viti-vinícola : Productes Eno-
lògics : Aparells per a analitzar els vins
Articles per a bodega i de boters**

Passeig de Gràcia, 88

Direcció telegràfica: KEGEVILA

Telèfon 1338 G.

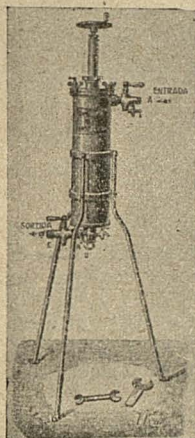
BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

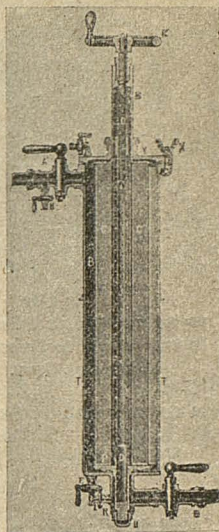
Maquinària i aparells per a l'agricultura

PERE PARÉS

Passeig Duana, 75
Barcelona

Diversitat de models i tamanyes de filtres per a vins i mares : Filtre universal per a vins, licors, alcohol, etc., regulable; funciona amb discos de cotó que es renten i tornen a servir, per tant, no hi ha gasto d'entreteniment, com de paper amianto, etcètera, ect.

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

AGÈNCIA A BARCELONA: València, 278

PREMSES CONTÍNUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

PREMSES MECÀNIQUES AUTOMÀTIQUES

PREMSES A MÀ : TREPITJADORES : BOMBES

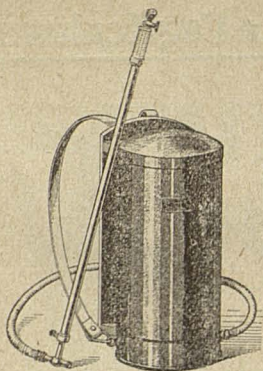
MANGUERES I AIXETES PER A TINES

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Medalla d'Or
en les Exposicions Universals
Internacionals de Brussel·les
Charleroi, Gand.

Una joia per a l'Agricultura

El pulveritzador belga
«LE RATIONNEL»

(PATENTAT)

L'únic que completa tots els serveis de
l'Agricultor.

Pulveritza a gran pressió, blanqueja cent
metres quadrats en 10 minuts; desinfecta,
renta, rega (raig a quinze metres), etc., etc.

La compressió de l'aire es verifica sols una vegada al dia, obtenint-se en
dos minuts. — No hi ha necessitat de despenjar-lo mai de les espatlles.

No s'embussa. — Especial per a combatre les plagues dels arbres.

Sempre una mà lliure. — No s'espatlla.

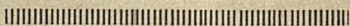
Sol·liciti detalls a M. HENING. Consell de Cent, 239. Barcelona

Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat
Parlament, 9
Barcelona

ALTHEIN

PINSO MELASSAT SEC
per a tota mena de bestiar

Rendeix la major utilitat
en l'engreix i la producció
de la llet

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 9 - Fora: Pessetes 10 - Estranger: Pessetes 11

Número solt: Pessetes 0'50

Una nova indústria agrària

L'extracció de l'oli del granet de raïm

III

PER acabar aquestes notes ens queda per dir quelcom del dissolvent emprat per l'extracció de l'oli i parlar un xic dels aparells.

Val la pena de dedicar-hi unes quantes ratlles, car pensem que sobretot el dissolvent acabarà per imposar-se a Catalunya, substituint definitivament el sulfur de carbó. I volem parlar-ne també per una altra raó.

A Nîmes existeix una cooperativa oleícola, açò és, un molí d'oli cooperatiu, el qual, utilitzant aparells semblants als de «La Catalana», exhau-reix la sansa que les seves premses produeixen. Així com a Catalunya els molins venen la sansa a les fàbriques d'extracció per mitjà del sulfur, a Nîmes, el molí cooperatiu, que és més petit que molts dels nostres, se l'aprofita ell mateix amb una instal·lació de cost reduït (60 mil francs, si no recordem malament), que ocupa un espai, tot comprès, no gaire més gran del que sol ocupar el despatx d'alguns dels nostres molins cooperatius. Els aparells d'extracció poden treballar paral·lelament a les premses produïnt, per tant, un oli molt millor del que s'obté si l'extracció es fa després d'algun temps de conservació.

La mateixa instal·lació pot servir també per l'extracció de l'oli de granet de raïm. Cal solament afegir un triturador especial, que val molt poques pessetes.

Tant a «La Catalana» com al molí de Nîmes gasten *tricolorur d'etilè*, anomenat també comercialment *trielina*, o més senzillament, *tri*, de fabricació francesa. Però n'hi ha també d'alemany. A Barcelona hi han avui representants.

La trielina és un líquid incolor, ininflamable, inexplorable i incombustible; en això, doncs, difereix essencialment del sulfur de carbó, que té propietats contràries. En una fàbrica que treballi amb trielina no cal tenir, per evitar incendis, altres precaucions que les corrents de totes les altres indústries ço que indubtablement representa un considerable avantatge. Amb la trielina es pot *jugar* amb foc, perquè l'aigua l'apaga instantàniament. La prohibició de fumar, la necessitat de tenir les calderes en edificis separats, les precaucions essencials en les fàbriques d'extracció per mitjà del sulfur no existeixen emprant la trielina. A Nimes, per exemple, la caldera és a un metre més o menys de l'extractor, a uns tres metres del destil·lador i al peu mateix té el dipòsit del dissolvent.

Un litre de trielina pesa prop de 1.5 quilos; el seu preu, a França, era de 2,50 francs el quilo, aço és, quasi 4 francs el litre.

El seu poder dissolvent és com el del sulfur de carbó; en calent, com és natural, aquest poder és augmentat i per això tant a Nimes com a Perpinyà l'aparell d'extracció és proveït d'un serpentí que escalfa la matèria a exhaurir. Però això no és indispensable; es fa solament per accelerar l'operació d'extracció aprofitant la possibilitat d'escalfament sense perill de cap mena.

De la maquinària de «La Catalana» n'hem ja parlat, encara que breument. Diguem ara alguna cosa de la de Nimes. El funcionament en tots dos casos és igual.

Fora de les tuberies, la instal·lació consta de:

1) Un esparpillador de sansa, compost per dos cilindres paral·lels dentats, moguts per un motor.

2) Un assecador de la sansa semblant al descrit en l'article anterior.

3) Una caldera que pot cremar tant carbó, com sansa o granet, destinada a produir el vapor necessari.

4) Dos extractors que poden contenir 500-600 quilos de matèria a esgotar. Cadascun té un volum d'uns 850 litres i està proveït d'un serpentí que, com s'ha dit, serveix per escalfar.

Cada extractor té dues obertures: una de superior pel carregament i una d'inferior pel buidament; demés, per mitjà de tubs comunica amb l'altre extractor, amb la caldera, amb el dipòsit de dissolvent, amb el destil·lador i amb el refrigerant.

5) Un destil·lador format per recipient cilíndric d'uns 400 litres de cabuda.

6) Un refrigerant múltiple en comunicació amb els extractors i amb el destil·lador.

Tot això, com ja hem dit, és contingut a Nimes, en un petit local adjacent a la sala de màquines del molí. Havent de fer una instal·lació nova, convindrà, naturalment, fer un local especial.

El funcionament dels aparells és semblant als de sulfur. Quan tot és en marxa ens digueren que es podien tractar de 2,500 a 3,000 quilos de sansa per dia, emprant solament tres homes que treballen cadascun les 8 hores. Això potser és un xic exagerat.

La pèrdua de dissolvent pels 3,000 quilos és d'uns 15 litres. A «La Catalana», en canvi, on la instal·lació és més perfecta (la de Nimes ha estat la primera i va ésser feta utilitzant material vell i amb caràcter de prova), la pèrdua de dissolvent oscil·la al voltant del 0.5 per cent.

L'aparell exigeix una força de 2 HP. quan l'esparpillador de la sansa, l'asseccador i la bomba de la trielina funcionen plegats. El refrigerant necessita de 10 a 15 litres d'aigua per minut.

Això és el que hem vist a Perpinyà i a Nimes.

L'exemple de Nimes ens ha convençut de la possibilitat d'unir als nostres molins d'oli cooperatius una fàbrica d'extracció de l'oli de la sansa. Pensem que és una cosa que cal estudiar.

AUGUST MATONS.

La Rabassa

IV

FÉREM notar ja, en un dels articles anteriors, com, insospitadament, totjust passades les turbulències i repercussions de la guerra mundial, aparegué una estridència remarcable en el socialisme agrari-rabasser, concretada en violentes notes en els diaris, viatges i reclamacions als poders centrals i declaració de la necessitat d'una imminent resolució del problema rabasser en el sentit d'equiparar les rabasses als censos perpetus i, en conseqüència, introduir-les en el corrent, més o menys general, que camina vers la redempció forçosa d'aquells. Els que toquem les coses del camp ens estranya força aquell castell imaginari que els erudits aixecaven i del qual tot-just si en teníem consciència (no

LYSINE (GREZA), gran desinfectant i desodoritzant instantani.

dic pas coneixement) les classes del camp més interessades. Precisament tots havíem observat que en els països de rabassers el tarannà que havien agafat els moviments societaris en aquests últims anys se reduí a la reclamació, i ben sovint obtenció, de millores en els preus i altres condicions del contracte, però mai encaminades a la substantivitat jurídica d'aquell ni tan sols a la seva major o menor duració, com si diguéssim, es tendí a remoure o revisar les quantitats però no les qualitats. D'aquest estat de coses n'esdevingué una estranya paradoxa concretada en dos problemes superposats però diferents. L'un, viscut i sofert, tendint a la millora de pactes sense introduir-se per a res en la qualificació del contracte en sa essència jurídica; l'altre, artificial, sostingut pels publicistes, però no viscut en el camp, que apunta directament contra la naturalesa intrínseca del contracte, torturant-lo fortament per a beneficiar, de manera extraordinària, una de les parts contractants.

En plena dualitat de problemes vingué a Catalunya, a entrada d'estiu de l'any passat, una comissió de l'Institut de Reformes Socials i formada per funcionaris jurídics i econòmics, a estudiar la qüestió en les seves pròpies fonts, entrevistant-se, a l'efecte, amb quantes persones i entitats cregué convenient així patronals com obreres, tant de la capital com dels països vitícols en que més floria el contracte de rabassa. Segurament consegüència d'aquella informació, de la qual no n'havem pas pogut haver cap memòria o resum, deu haver estat un Qüestionari tramès a primers d'enguany, per l'Institut de Reformes Socials, a bona pila de corporacions i entitats agrícoles, jurídiques i socials de Catalunya, en el qual se manifesta que el Govern de S. M. ha encomanat a aquell organisme la redacció d'un avant-projecte de llei regulant el contracte de rabassa morta i que, abans de formular-lo, cursa el Qüestionari per a que les entitats interessades responguin, si els plau, les tres preguntes que conté.

Aquestes es refereixen als extrems següents: Primer. Llocs on s'aplica el contracte de rabassa morta.—Segon. Qüestions jurídiques i socials a què ha donat lloc últimament.—Tercer. Solucions i orientacions que caldria adoptar per a evitar-les.

En rebre's a Catalunya el dit Qüestionari hi hagué un moviment d'angúnia entre els interessats als quals havia de referir-se el projecte de llei que l'Institut de Reformes Socials està encarregat de redactar i tot seguit vingueren reunions per al canvi d'impressions. A l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro se'n celebraren vàries així com també s'ocupà del cas la Federació Agrícola Catalana Balear. En conjunt, totes les entitats que manifestaren llur opinió en aquelles circumstàncies,

estimaren necessari atendre el qüestionari defensant en absolut la essència del contracte i entenent que la nova llei, si s'arribava a promulgar, no podia fer més que modular-lo, adaptant-lo a les noves necessitats d'avui i corregint els abusos que, al redós d'ell poguessin ésser comesos, però mai introduir-se en el valor substantiu del contracte desconeixent el dret de propietat definit i garantit per les lleis fonamentals de l'Estat.

L'Institut de Sant Isidro, apreciànt la qüestió en la gravetat que té, cregué convenient no sols contestar en forma més o menys documentada al Qüestionari tramès per l'Institut de Reformes Socials, sinó acompanyar-hi una raonada Memòria encaminada a donar a conèixer i *fer sentir* ço que és el contracte de rabassa a Catalunya (indubtablement mal comprès en els organismes centrals que sols el coneixen a través d'exagerades i artificioses reclamacions) i fins formular un avant-projecte de llei per a posar-lo a la consideració dels governants a l'efecte de que en ell se guïni o d'ell s'aprofitin el dia que es decideixin a intervenir legislant respecte de rabasses. Així mateix acordà fer imprimir la totalitat del treball per a ésser repartit als senyors socis i a quantes persones interessades vulguin demanar-lo.

A l'efecte nomenà una ponència composta pels senyors Antoni Jansana, Don Josep Maria Boix i jo mateix, per a que redactessin el treball a enviar a l'Institut de Reformes Socials, un cop aprovat per la Junta Directiva, si bé abans, per a recollir l'opinió del major número, convocà una reunió de socis a l'efecte d'enterar-los del treball de la ponència i escoltar les observacions que els assistents se decidissin fer. Sense gaire discussió s'arribà a aprobar l'informe que avui ja obra en el Institut de Reformes Socials i del qual se n'està fent una edició per a ésser repartida.

Les bases en què es fonamenta l'avant-projecte de llei, que representa en aqueix punt el sentir d'un bon sector de l'opinió agrícola de la terra, pot dir-se que es refereixen: 1.er A salvar les essències del dret de propietat admetent totes les modulacions que reclamin els moderns principis socials però no pas les innovacions que el desconeguin: 2.^{on} A aclarir l'actual confusió existent respecte a quina és la naturalesa jurídica dels nous contractes que, en la por de caure en les lleis de caràcter socialista que a tot hora amenacen als propietaris, han vingut a succeir als anteriors contractes de rabassa; 3.er A regular el punt delicat de les indemnitzacions a donar als rebassaires quan, a l'hora d'abandonar la vinya que havien plantat, resta encara aquesta en situació de donar fruits útils al propietari.

Referent al primer punt s'assenta el principi de que qualsevol que

sigui l'estat de la vinya en finir els anys convinguts per a la duració del contracte deu aquella cedir a l'amo el qual consolidarà tots els drets de propietat ja que, enagenats en celebrar-se el contracte reverteixen a ell mateix. Mes com podria semblar poc equitatiu que estant la vinya encara en bon estat de produccó pogués ésser acomiadat el pagès, s'oblige a l'amo a donar-li la corresponent indemnització, tant si aquesta fos pactada, com no, i fins si s'hagués pactat cosa en contrari. Aqueix sistema d'indemnització constitueix el punt tercer, segons veurem ben aviat.

Per a aclarir bé la cessió del contracte i evitar les nombroses reclamacions i discussions que qualche imprecissió pogués originar, se distingeixen en l'avant-projecte de llei, els següents casos: que la duració del contracte s'hagi fixat o bé en la vida de la vinya, o bé en un nombre determinat d'anys, o bé en les dues causes preses alternativament, o bé en alguna causa d'altra mena. A tots atén el projecte de llei, establint en el seu article 6.ª i següents que, en el primer cas, el contracte s'entendrà extingit quan dues terceres parts dels ceps primitius, o més, deixin de donar el fruit normal, ateses les circumstàncies de localitat, encara que la resta del ceps, renovats o no, continuïn en bon estat; i que en el segon, o sigui quan per a fixar la duració del contracte s'hagin pactat exclusivament un nombre determinat d'anys, s'entendrà aquell extingit quan hagin transcorregut els estipulats, qualsevol que sigui, a l'expirar el plaç convingut, l'estat cultural de la vinya, però si abans de finir dit terme, dos terceres parts de la mateixa, sigui per calamitat, sigui per altra causa, deixés de donar la producció normal, deurà atendre's a ço que explícitament haguessin previst els contractants i, en son defecte, el conreador tindrà dret a replantar el vinyet i a portar-lo en les condicions fixades en el contracte inicial, sense, però, que s'entengui aqueix novat en quant a sa duració, doncs que es considerarà finit a l'extingir-se el plaç convingut, a comptar d'ençà de la data de la seva celebració. No obstant, si el conreador no la replantés, la vinya, dins els tres anys vinents, s'entendrà que renuncia al conreu de la finca i podrà ésser acomiadat.

Quan la duració del contracte s'hagués fixat alternativament, o en un nombre determinat d'anys o bé en la vida de la vinya plantada, s'entendrà extingit en presentar-se una qualsevol de les causes.

Aquesta és la forma més corrent de determinar-se la duració del contracte i la única admesa pel dret consuetudinari. Per això, quan se pensà en el cas d'ensopegar-se amb contractes imprecisos en els quals un extrem tan important com és el de la duració de la rabassa no estigués determinada amb suficient precisió, es cregué el més equitatiu

suposar aquelles causes alternatives suposant que el plaç màxim de duració són els cinquanta anys. En aqueix sentit l'article primer de l'avant-projecte de llei fa: «Si la duració del contracte no hagués estat fixada en forma suficient explícita pels contractants, s'entendrà extingit quan dues terces parts dels ceps primitius, o més, deixin de donar la producció normal, i si això no esdevingués abans dels cinquanta anys de celebrat el contracte, una volta transcorregut aqueix plaç».

Demés, en un projecte de llei nascut a Catalunya, terra en la qual tant és i ha estat estimada sempre la llibertat civil, havia de reconeix's l'absoluta que tenien els contractes en establir noves modalitats, possibles, encara que poc usades; per això el projecte fa: «A pesar de tot el dit, les parts contractants, per a fixar la duració del contracte, podran convenir lliurement en altres causes diferents de les expressades.

Amb el posat fins aquí hom podrà comprendre l'esperit que anima a l'Institut de Reformes Socials en quan fa referència a la terminació del contracte, extrem que ha donat origen, fins ara, a moltes discussions i greus disgustos.

En un pròxim i últim article s'escatirà ço que diu en relació a altres punts igualment delicats que té plantejats la modernització del contracte de *rabassa morta* i que, a ben segur, quedarien ben resolts d'acceptar-se el punt de mira acceptat en el projecte de què parlem.

DR. PERE J. GIRONA

Professor de Legislació Agrària
a l'Escola Superior d'Agricultura

Acció dels adobs sobre l'arròs

ESTÀ ja ben provada la necessitat dels adobs perquè, especialment, com a complement d'una bona llaurada i una encertada elecció de llavor, sigui possible assolir la remuneradora producció.

La fertilització dels arrossars, ja generalitzada, és arbitrària i en la majoria dels casos, sense base científica.

De les investigacions que sobre el particular s'han realitzat durant els darrers anys, mereixen esmentar-se en lloc preferent les de l'Estació

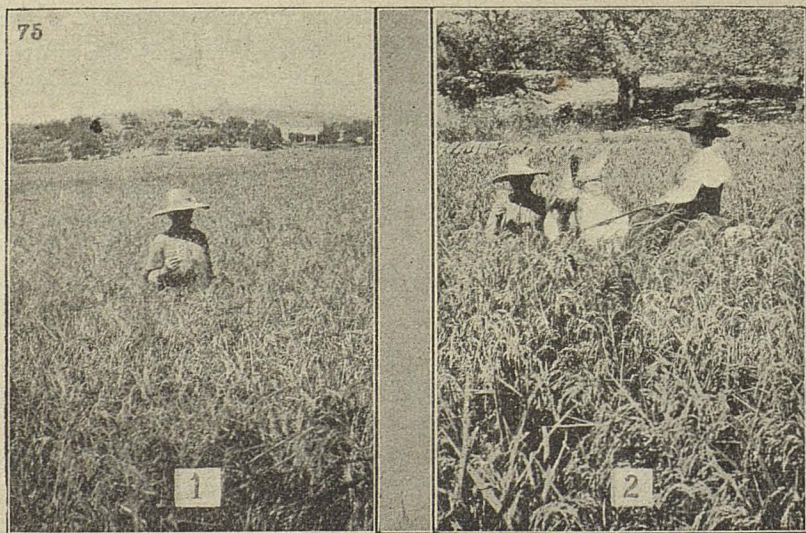
AGROLYSINE, anticriptogàmic, bactericida general. Específic en les malalties de la patata, cep, pomera, etcètera
--

Experimental de Nishigara a Tokió (Japó), a les que corresponen per parcel·la, els resultats consignats en el quadre adjunt (promig de 10 anys) amb la varietat «Sekitori».

N.º	Parcel·las	Gra vestit	Diferència amb n.º 1	Palla	Diferència amb n.º 1	Collita total
1	Sense adob. . . .	42'32	—	63'19	—	106'79
2	Sense nitrògen . .	50'35	+ 8'03	73'18	+ 9'99	128'03
3	Sense àcid fosfòric.	83'10	+ 40'78	134'52	+ 71'33	221'63
4	Sense potassa. . .	86'81	+ 42'49	143'50	+ 80'31	234'00
5	Adob complet . .	123'27	+ 80'95	222'53	+ 159'34	350'58

Comparant la xifra corresponent a l'adob complet amb les restants, comprovarem que l'absència d'un qualsevol dels tres elements nutritius indispensables, redueix considerablement la producció de gra des de

CAMP EXPERIMENTAL DE D. PRIMITIU AYUSO : TORTOSA

Parcel·la I
Adob incomplet sense potassa

Parcel·la II
Adob complet amb potassa

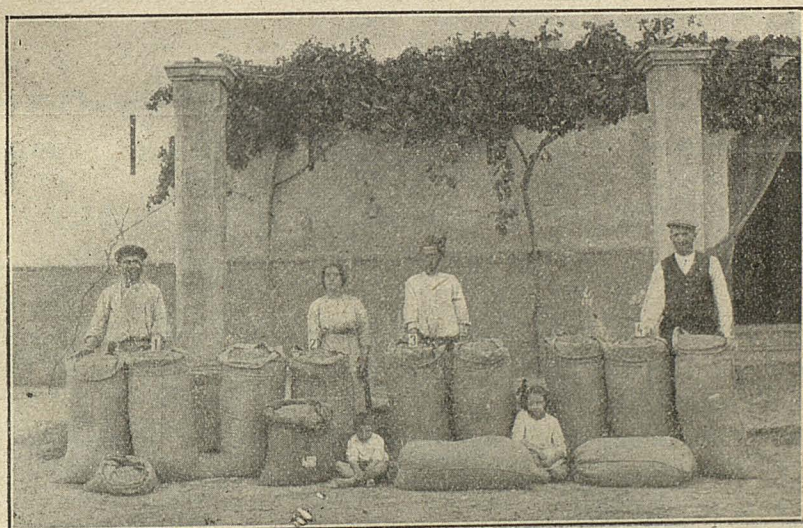
30 % sense potassa; a 60 %, quan falta el nitrogen; el mateix ocorre si considerem la collita en palla, essent llavors les reduccions de 36 i 67 %, respectivament.

Considerant el gra com el fi principal de la investigació, s'obtingueren les següents xifres, únicament interessants:

N.º	Parcel·les	Pes de mil grans		Pes específic		Consistència
		vestits	nus	vestits	nus	
1	Sense adob. . . .	21'843	17'761	1'159	1'366	8'97
2	Sense nitrogen. . .	21'841	17'580	1'196	1'372	9'42
3	Sense àcid fosfòric.	22'774	17'794	1'154	1'382	9'39
4	Sensé potassa. . .	20'224	16'839	1'129	1'385	8'98
5	Adob complert . .	21'533	17'626	1'178	1'409	9'56

El pes corresponent a 1,000 grans demostra clarament la influència favorable de la potassa, tant si es tracta d'arròs vestit com nu. En abdós casos el pes corresponent a la parcel·la «Sense potassa» queda molt per sota no tan sols del corresponent a l'«Adob complet» sinó també, a les «Sense àcid fosfòric», «Sense nitrogen» i fins «Sense adob».

CAMP DE DEMOSTRACIÓ D'AMPOSTA

	Parcel·la I	Parcel·la II	Parcel la III	Parcel·la IV
Superfosfat 18/20.	—	500 Qgs.	510 Qgs.	500 Qgs.
Sulfat amònic	—	400 »	400 »	400 »
Kainita	—	—	—	1,000 »
Sulfat de potassa i magnèsia	—	—	500 »	—
Arròs en gra	3,200 Qgs.	4,200 Qgs.	4,400 Qgs.	4,800 Qgs.

Semblants observacions poden fer-se quan es considera el pes específic de l'arròs vestit i en lo que a la consistència es refereix amb la parcel·la 1.ª i la 4.ª, és a dir, les úniques que no reberen fertilització potàssica, les que en mínim grau les presenten.

Ço que antecedeix, demostra una vegada més que la fórmula de fer-

tilització, per ésser racional, deu contenir quantitats adequades d'adobs aptes per a reintegrar el nitrogen, l'àcid fosfòric i la potassa; que l'absència d'algun d'ells merma considerablement la collita; que la influència de la potassa, en fi, no solament es manifesta augmentant els rendiments, sinó, molt especialment, sobre el pes i la qualitat del gra obtingut.

Les últimes campanyes hem volgut investigar a Catalunya l'acció de la potassa sobre l'arròs i per açò i comptant amb el concurs de don Josep Valls, Enginyer Cap del Servei Agronòmic de Tarragona, establírem assaigs comparatius en la Granja Arrosera i al Camp de demostració d'Amposta. Els resultats obtinguts per hectàrea han sigut els següents:

1.er GRANJA ARROSSERA D'AMPOSTA.—La quantitat de potassa fou subministrada baix forma de sulfat de potassa i magnèsia contenint 26 % de potassa com a complement de la fertilització fosfo-nitrogenada, obtenint:

	Parcel·la 1. ^a	Parcel·la 2. ^a	Parcel·la 3. ^a	Parcel·la 4. ^a
Superfosfat 18/20 . . .	—	500 Qgs.	500 Qgs.	500 Qgs.
Sulfat amònic. . . .	—	400 »	400 »	400 »
Sulfat de potassa i magnèsia.	—	—	400 »	500 »
Arròs en gra	1,880 Qgs.	2,960 »	3,000 »	3,330 »

Es a la dosis de 500 quilos de sulfat de potassa i magnèsia, és a dir, donant per hectàrea 130 quilos de potassa pura com els resultats foren més favorables.

2.^{on} CAMP DE DEMOSTRACIÓ D'AMPOSTA.—En ell es tracta de comparar els efectes de la kainita amb els del sulfat de potassa i magnèsia essent els següents els resultats:

	Parcel·la 1. ^a	Parcel·la 2. ^a	Parcel·la 3. ^a	Parcel·la 4. ^a
Superfosfat 18/20 . . .	—	500 Qgs.	500 Qgs.	500 Qgs.
Sulfat amònic. . . .	—	400 »	400 »	400 »
Kainita	—	—	—	1,000 »
Sulfat de potassa i de magnèsia.	—	—	500 »	—
Arròs en gra.	3,200 Qgs.	4,200 Qgs.	4,400 »	4,000 Qgs.

La potassa baix les dues formes assajades ha donat origen a un augment en la producció, si bé és baix forma de kainita com els rendiments han sigut més considerables.

Finalment, i gràcies a l'amable cooperació de D. Primitiu Ayuso, President del Consell Provincial de Foment de Tarragona, s'establí també un assaig comparatiu, prop de Tortosa, donant idea dels efectes assolits, les fotografies adjuntes.

Com es veu, l'acció favorable de la potassa ha sigut també demostrada pels assaigs realitzats a la província de Tarragona. L'addició, a la fertilització fosfo-nitrogenada que els plantadors d'arròs utilitzen, de 100 a 130 quilograms de potassa pura, ja sigui baix forma de 400 a 500 quilograms per hectàrea de sulfat de potassa i magnèsia, sigui amb 800 a 1,000 quilograms de kainita pot considerar-se com a sumament favorables tant per la major producció a què donaren lloc, com per la qualitat del gra obtingut.

També per a la futura campanya tenim establerts camps experimentals a Tarragona i Girona i de llur resultats informarem oportunament.

LLUÍS SAEZ FERNZ-CASARIEGO

Enginyer agrònom

Potencialitat agrícola de Catalunya

SENSE dubte les estadístiques han d'ésser les intermediàries per a determinar els progressos dels pobles en tots els ordres de la seva vida econòmica, perquè no tan sols deu evaluar-se la riquesa per la producció obtinguda, sinó per les comparacions establertes entre ella, l'exportació i el consum.

L'Agricultura és un dels factors econòmics de Catalunya de més vàlua perquè contribueix a l'expansió comercial a l'ensem que serveix per a nivellar el comerç exterior. La seva intensificació equivaldria a la prosperitat d'una classe numerosa i evitaria la concurrència en els mercats catalans de productes estrangers que naturalment dificulten la lliure circulació dels productes nostres.

Per això cal de quan en quan tractar dels assumptes d'interès per anar educant el poble en un sentit econòmic en el que pugui percatarse de la seva importància efectiva.

ZOOLYSINE, poderós desinfectant i agent terapèutic d'ús en Veterinària. Específic contra la Glossopeda, mal roig, còlera de l'aviram, etc.
--

Avui Catalunya es troba en una immillorable situació agrícola degut als esforços realitzats per la Mancomunitat de Catalunya, creant escoles d'agricultura i tot el necessari per a fomentar-la, cosa ben útil per a que la qualitat dels productes faci que aquests tinguin acceptació en els mercats.

Hem de dir també que no es fomenta l'agricultura solament produint molt, sinó procurant que ço que es produeixi sigui de fàcil consum i serveixi per la sana alimentació dels ciutadans.

Aquesta és la constant preocupació dels Governes estrangers i que naturalment ha de portar sempre alguns beneficis a favor de l'economia general.

Nosaltres podem i devem fer que Catalunya poseeixi una agricultura que sigui la base i sosteniment de l'economia general catalana en ple desenrotllament des dels començaments del present segle.

Ara doncs, cal indicar amb números quina és la potencialitat agrícola de Catalunya en l'any de 1922.

Producció de cereals.

Blat...	...	...	...	2.500,000	quintans	mètrics
Ordi...	...	...	...	900,000	»	»
Sègol...	...	...	...	222,000	»	»
Civada...	...	...	...	400,000	»	»
Blat de moro...	...	...	...	320,000	»	»

O sigui una valor aproximada de 150 milions de pessetes en el blat, 31 en ordi, 5 en sègol, 14 en civada i 12 en blat de moro, total, 212 milions de pessetes les cinc classes de cereals.

Això demostra la importància dels cinc cereals de primer ordre principalment el blat la producció del qual correspon a 125 quilos per habitant.

Hi han també altres produccions que per ésser de gran consum consignem a continuació:

Arròç.	...	...	...	670,000	quintans	mètrics
Cigrons.	...	...	...	3,000	»	»
Pèsols...	...	...	...	19,000	»	»
Mongetes.	...	...	...	150,000	»	»
Llenties.	...	...	...	1,680	»	»
Altres...	...	...	...	39,493	»	»

Que calculats pel seu valor ens donen les xifres següents: Arròç 40 milions, Sigrans 210 mil pessetes, Pèsols 2 milions, Mongetes 10 milions, Llenties 168 mil i altres 189 mil, fent un total de 53 milions de pessetes.

Hi ha demés un gros nombre de productes no esmentats aquí perquè la seva enumeració ocuparia gran espai, els quals per la poca quantitat produïda no val la pena de consignar-los.

S'ha de posar de manifest la extraordinària importància que revesteix per a Catalunya la producció d'olis i vins ja que és un mitjà d'enormes riqueses, tota vegada que el país que millor produeix i elabora aquests dos productes logra crear-se una fama mundial, i un mercat propi.

Per l'oli hi ha conreuada en 1922 una extensió de 216,169 hectàrees que donen 1.200,000 quintans mètrics d'olives de les quals s'en destinen a la fabricació d'oli 1.180,000 donant el producte de 230,000 quintans mètrics que representen 50 milions de pessetes. La producció mitjana catalana és però d'uns 350,000 quintans.

El vi té destinades 250,561 hectàrees que produeixen 13.400,000 quintans mètrics de raïms entre blanc i negre, dels quals es destinen a la vinificació 13.300,000, que donen 9.600,000 hectòlitres per un valor de 288 milions; Catalunya és la que produeix més vi d'Espanya.

Les valors dels productes detallats pugen en total pel 1922:

Els cereals 212 milions de pessetes.

Les llegums 53 milions de pessetes.

L'oli 50 milions de pessetes.

El vi 288 milions de pessetes.

Total, 603 milions de pessetes

que junt amb el valor dels altres productes no esmentats per les raons abans exposades, donen un total per l'any 1922 de 700 milions de pessetes.

Més tots els països, acostumen exportar els sobrants del consum o ha els articles sobrants per manca de consum, i Catalunya, o millor dit Barcelona, exporta en quantitat de alguna importància els productes que li han sobrat, advertint, que consumeix els mateixos articles de diferents mercats ço que fa o provoca la seva exportació.

Entre els productes d'exportació n'hi ha un bon nombre que són de producció genuïnament catalana i que es distribueixen en la forma següent:

Ametlles.	1.500,000 quilos
Olives... ..	10,000 »
Avellanes	350,000 »

Oli d'oliwa.	10.500,000 quilos
Vi negre	12.000,000 »
Vi blanc	4.000,000 »
Conserves vegetals... ..	500,000 »
Arròç... ..	70,000 »
Sigrons.	25,000 »
Mongetes... ..	150,000 »
Llenties.	5,000 »
Alls.	2.000,000 »
Patates.	1.000,000 »

Per aquestes xifres es dedueix que nou parts són destinades al consum i l'altre part a l'exportació.

Es pot dir naturalment, que el nostre consum interior necessita molt més de les nou parts i en efecte és així, però és per lo exposat en els paràgrafs precedents o sigui per la gran importació dels mercats ibèrics en uns casos i estrangers en uns altres. Hi haurà qui dirà que si importem no podem mai exportar, cosa ben contrària a la veritat, puix la importació es pot fer per certs països, més l'exportació es fa pels països, dels quals no importem aquells productes.

El valor de l'exportació de productes agrícoles s'eleva segons càlculs aproximats a 50 milions de pessetes. La manca de dades de la producció general agrícola no ens permet estendre'ns detalladament.

La importància de la ramaderia ens obliga a dedicar alguns paràgrafs per tractar-se d'una altra branca de l'economia catalana.

Les següents dades ens donaran una detallada explicació de la importància de la ramaderia, segons les estadístiques oficials espanyoles:

Classes	Barcelona	Tarragona	Lleyda	Girona	Total
Çavallí	20,800	2,570	7,098	24,315	54,783
Mular	7,680	12,250	36,047	13,885	69,862
Asinal	6,360	13,120	28,836	3,952	52,268
Boví... ..	14,160	1,810	36,407	61,662	114,039
Llaner	76,370	36,240	276,711	262,894	652,215
Cabrí.	40,030	24,460	36,346	35,084	135,920
Porquí.	39,270	14,900	64,810	132,280	251,260
Total.	204,670	105,350	486,255	534,072	1.330,347

En conjunt 1.330,347 caps que representen la quantitat d'uns 615 milions de pessetes repartits en la forma següent:

Cavallí.	107 milions
Mular.	139 »
Asinal.	13 »
Boví	228 »
Llanar.	65 »
Cabrí	13 »
Porquí.	50 »

A la província de Barcelona la ramaderia en algun temps no havia tingut gens d'importància, puix segons dades històriques, en 1854, els partits de Vich i Berga tan sols comptaven amb 400 caps entre mular i asinal, mentre que avui s'evalua en 20 milions de pessetes.

Tarragona és molt pobre en ramaderia.

En canvi a Lleyda té major importància car es presta la naturalesa de les seves terres. Té en efecte unes 175,000 hectàrees que poden ésser aprofitades tot l'any pel bestiar. Girona té dedicades a prats i pastures el 70 % de la seva superfície aprofitable. Així es compren que la indústria ramadera estigui en el seu període progressiu des del punt de vista industrial, que, a més de les favorables condicions de producció i alimentació, uneix les econòmiques per la gran demanda del seus productes.

J. MILLET SIMON

El còlera de l'aviram ⁽¹⁾

ELS animals de corral de les comarques catalanes sofreixen cada any els efectes destructius del pas d'alguna malaltia infectiva; unes vegades es deixen sentir els planys de les pagesies del Vallès, altres s'ouen les veus dels flagellats d'Urgell, avui és el Pla del Llobregat, ahir era el de Vich, demà serà un altre. I mentrestant, les plagues fan el seu fet, l'estrall malmet malaguanyades energies i fa malbé quantioses riqueses.

(1) Extractem aquest fullatò de divulgació, publicat pels Serveis de Ramaderia, en vista de l'extensió que està prenent el còlera de l'aviram.

AGROLYSINE - ZOOLYSINE - LYSINE
Laboratori: IZAGUIRRE Germans i C.^a-Diputació, 251-Barcelona

Els animals de corral representen a Catalunya molts milions de pessetes i és necessari vetllar per llur conservació.

Els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat de Catalunya s'han emprès la tasca d'estudiar aqueixes malalties, pendre cura dels mitjans científics que siguin capaços d'impedir llur propagació i d'aquelles formes de guarir els atacats.

En començar l'estiu i a la tardor, el còlera de l'aviram produeix gran estrall en els corrals, ja que la bonança, les témpores de calitxa i xafagor afavoreixen el desenrotllo de tota mena de malalties de la sang (especialment les infeccioses), i si bé és veritat que a l'hivern perduren, la llur virior és més feble. Aquestes malalties, d'evolució o curs generalment ràpid, en tornar la bonança tornen a reeixir a estendre la llur activitat destructora.

LA MALALTIA ÉS ENCOMANADISSA? CAUSES QUE PRODUIREN ARREU LA MALURA.— La malura de l'aviram, nomenada pels tècnics *còlera*, és molt encomanadissa, puix si dins un galliner hi posem una gallina amalurada, al poc temps emmalaltiran totes les altres, i això ha passat a aquelles pagesies que en voler renovar els caps d'aviram han comprat a sots preu en algun mercat caps ja amalurats o que portaven la passa en son començament i després ha esclatat, anorreant tot el corral. La malaltia s'encomana menjant *gallinassa*, *colomassa* i mocs o saliva de caps ja emmalaltits; menjant grans, segonades o herbeis tocats d'aquella femta, mocs o saliva, que són igualment perillosos, bevent en els abeuradors també infectats de la mateixa manera; altres vegades s'ha encomanat amb la sorra i la terra remoguda i barrejada amb la femta dels animals malalts o morts i aixecada pel més petit ventijol si tenen de respirar-la els caps sans; també aquesta polsina pot posar-se en qualque nafra i fer emmalaltir molt ràpidament l'animal així infectat.

Es més corrent com hem dit el fet d'arregregar la malura comprant aviram amalurat en el mercat, ja sia gallines, galls, coloms, ànecs, oques, indiots, tots ells igualment propensos d'emmalaltir i barrejar-lo amb l'altre aviram. Està fermament demostrat que els polls (*dermanyssus*) de la pell dels animals de ploma poden portar la malura d'un lloc a un altre, la qual cosa fa que s'encomani fàcilment la malaltia en els mercats, en les gàbies de transports, exposicions, fires, etc., etc.

Però és important saber que tots els esmentats objectes de contagi, és a dir, que porten la malura, solament allotgen el germe del còlera o malura (conegut com a microbi per *bacillus bipolaris avisépticus*), puix en son sí hi viuen, hi afillen, i resisteixen els freds més forts, així com creixen i augmenten llur verinada en la tebior de l'estiu i bon temps.

EN LA CARCASSA D'UN CAP D'AVIRAM ES CONEIX LA MALURA.—El primer intent de conèixer la malura ha estat sempre d'algun pagès o avicultor el qual ha volgut veure amb sos propis ulls el perquè de la mort de l'aviram. Així en morir una gallina els ha dut la curiositat a obrir-la pel ventrell i l'os del pit «la barca»; aquesta pràctica alguna vegada els ha permès de trobar qualche orgue diferent de com l'havien vist en els animals bons, per exemple, el fetge molt negre, la perdiu moradencia, altres el sagí molt vermellós i rublert de sang, altre vegades trobava escampat ací i allà unes floridures com de formatge i... aquesta diversitat de tares els hi feien perdre l'esma per a conèixer del cert la causa de la mort, per això és d'home assenyat malfiar-se de si mateix en treballs d'una ciència (medicina veterinària) que hom no coneix.

Provem, doncs, de cercar en els estudis científics l'orientació que manca al llec en la matèria:

Per mostra, es pot veure les lesions d'una gallina morta sots forma apoplètica (feridura), d'un gall mort als cinc dies de malaltejar i d'una gallina morta al quaranta dies (crònica).

GALLINA MORTA SOBTADAMENT.—La carn rosada, bonica, sense altra manifestació de malura que les sangs glevades en els pulmons (d'un color negre brillant), i en el líquid del sac del cor (tela o pericardi) un suc morenenc amb volves blanquinoses restant unes teles petitíssimes també blanques enganxades a la cara del cor per defora.

GALL MORT DESPRÉS DE CINC DIES DE MALALTIA.—Exudat fibrinós en el sagí i en les bosses pleurals recobrint les coves òssies pulmonars. La sang glevada; el suc del cor ple d'una gelatina que tapa puntets equimòtics (sang glevada), sembrats a milers en la carn del cor. Els pulmons inflamats de molts colors i rublerts d'un suc morenenc espès. En el fetge taques de la color de fulla seques. La femta empedreïda i com un rosari. El pedrer té una color vermellova. El cervell està anèmic. La cresta morada i la carn molt vermella. La pell s'esquinsa fàcilment i la carn desgafada dels ossos. Els fasols (testicles) plens de sang.

GALLINA MORTA ALS QUARANTA DIES DE MALALTIA.—Molt flaca amb una carn anèmica (quasi blanca), les plomes al voltant de l'ouera brutes d'una diarrea pudenta, i en la melsa, pulmons, sagí i fetge unes menes de tumors petits, semblants a formatge, que es desfan en agafar-les amb els dits.

LA MALURA MENTRE S'ESCAMPA DINS LA RAMADA.—El síndrome o sien les senyals que es poden veure en els caps que van agafant la malura són tan diferents com les maneres de morir; així, mentre s'escampa la malura per un poble i fins per dintre una masia hi poden haver caps que moren de sobte (com si fos una feridura) sense una sola manifestació de malaltia, i per això algunes vegades es troben gallines mortes en el ponedor, però quan dura la malaltia d'un a tres dies (és lo més corrent), llavors l'animal està trist, sense gana, amb les plomes estarrufades, el cap sota les ales (sembla que dormin), tremolors d'esgarriances de fred, febre, vòmits i tot sovint femten unes gleves com clara d'ou amb un poc de calç al mig; la respiració és com d'ofec, la cresta pren la color moradenc, caminen d'esma i cauen amb grans convulsions que pregonen una mort propera.

Ademés, alguns caps semblen resistir la malaltia i encara que amalurades passen dies i dies, afluixant-se sempre, amb inflamors en el junt dels ossos (de les potes o de les ales) que maduren i els hi surt una font de posterma espessa. (Aquestes són les més perilloses perquè escampen més temps els gèrmens de la malura). A la fi moren consumides.

LA MALURA ES POT CONFONDRE AMB ALTRES MALALTIES?—La malura es pot confondre amb moltes altres malalties, per això és de recomanar que no es prengui per aquesta malura (còlera) sempre que manqui una de les tres condicions següents:

- 1.er La malura s'escampa per la comarca.
- 2.^{on} Alguns caps d'aviram moren de sobte.
- 3.er El major nombre de malalts tenen diarrea (caguerines).

Un cap d'aviram no haurà mort de còlera si per exemple a l'estiu, quan entre moltes gallines fartes de blat de moro, molt enceses de sang i molt grasses (també succeeix en les alimentades amb sang de l'escorxador) una o més moren de repent degut a una congestió hepàtica o sigui que es troba elfetge inflammat replè de sang, sense cap altre senyal que una grossa ufanía.

COM SE POT GUARIR L'AVIRAM.—Els remeis casolans i alguns altres de dubtosa anomenada han estat de moda en algunes comarques per a guarir l'aviram (però sense que es pugui dir que hom ha trobat el medicament específic, el veritable guaridor de la malura), i si de cas algun cop els galliners s'han lliurat de malaltia ha sigut per la mateixa flaqueja del microbi (pel lleu atac de la malura).

S'han recomanat les barres de sofre fos, pebre, calç, posats en els abeuradors, la flor del sofre, el sulfat de ferro, l'alum i aquestes drogues

actuant solament pel llur efecte estimulant o astringent, no han pogut pas deturar la mortandat.

Altres vegades s'ha recomenat de fer una dissolució de sal-fumant, amb aigua al 2 per mil i d'iguals quantitats amb àcid, creolina, i sublimat hidrargíric; o de taní al 1 per 100; o de tintura d'iode al 10, o de iodur potàssic al 10 i a cada un dels caps amalurats se'ls hi ha donat per la boca una culleradeta plena d'alguna d'aquestes solucions, i l'efecte ha estat també desconhortador.

Només que un sol remei hem vist que donés bons resultats, però en l'aviram que està a les primeries d'haver agafat la malura, i és el petroli; no és el remei de seguretat, doncs l'hem vist fallar en qualques masoveries, mes el seu preu tan baix el fa pràctic i fàcil d'aplicar-lo a tot arreu. Una aumosta de blat (per 15 caps) es mulla amb petroli sense sadollar-lo, es posa planer sobre un paper al sol i es deixa vint-i-quatre hores, després es barreja amb el menjar i es dona a l'aviram. Aquest tractament es fa un, dos o a lo més tres dies seguits.

Defugint dels remeis esmentats i seguint les passes del progrés biològic, hom pot assegurar que el sèrum (xerigot) de la sang d'animals preparats en laboratoris bacteriològics dona immillorables resultats injectant-los a les aus malaltes de pocs dies, emprò cal fer present que el sèrum, així com també la vacuna, deu procedir de laboratori que amb temps hagin realitzat totes les manipulacions preparatòries per a la fabricació dels esmentats productes amb microbis o gèrmens de la malura recollits a Catalunya, puix tant el sèrum com la vacuna de laboratoris forasters tenen només un tant per cent de probabilitats per a conquerir un èxit absolut; la qua. cosa no passa, sinó que guareix tots els caps malalts si la vacuna i el sèrum són preparats amb germes de la mateixa aviram amalurada.

Per aplicar el sèrum o l'aviram es fa com més endavant s'explica per la vacunació.

Les quantitats de sèrum a injectar són les següents:

Per cada cap de: Coloms, 1 centímetre cúbic; gallines, 2 centímetres cúbics; indiots, ànecs, 4 centímetres cúbics; oques i cignes, de 6 a 8 centímetres cúbics.

En tots els casos greus deu repetir-se l'injecció cada sis hores fins notar una milloria.

En les apotecaries i drogueries, ara per ara no es troba més que el sèrum contra el còlera de les gallines, fabricat a l'Institut F. de L. W. Gans. Oberursel, Alemany.

C. R. DANÉS I CASABOSCH.

Tècnic clínic dels Serveis de Ramaderia

La campanya contra la llagosta en terres d'Aragó

Els assaigs contra la plaga de la llagosta començats en el mes d'abril als pobles de la ribera del Cinca, del cantó de Catalunya, dels que vam donar ja compte, han anat prenent proporcions de veritable campanya posada la cooperació prestada per la junta provincial de plagues del camp de la província d'Osca, les juntes locals dels pobles de Zaidin, Osso, Almudafar, Bellber, i en general de tots els agricultors dels esmentats pobles. Gràcies a ella es van poder formar brigades de sulfatadores molt més nombroses de les organitzades de bell principi pels Serveis Tècnics d'Agricultura, i amb elles es va aniquilar la plaga en els termes municipals esmentats.

Dels èxits obtinguts se n'han fet portaveu la premsa d'Osca i la veu pública dels pobles favorescuts, i això ha estat causa de que altres pobles aragonesos, Fraga, Ballovar, Ontiñena i Alcolea de Cinca, que tenen les terres de conreu a l'altra banda del Cinca, hagin dirigit apremiants precés als Serveis d'Agricultura de la Mancomunitat de voler proporcionar-los material i insecticida i organitzar també allà treballs d'extinció.

Sentint-ho molt s'hagué de fer present als pagesos d'aquella regió la impossibilitat d'estendre gaire més la campanya, puix que l'oportunitat és ja passada, un bon nombre d'insectes han fet la darrera muda i comencen a fer petites volades, i la resta, ja de gran tamany, tenien una extraordinària mobilitat i extensió que fa impossible el seu extermini en els pocs dies que falten fins que estaran en situació d'alçar el vol, i que per altra banda s'haurien d'emplear en l'organització dels treballs i en concentrar nous elements per a una campanya que no havia estat prevista.

No obstant, els Serveis Tècnics d'Agricultura no han pogut sostreure's a les reiterades súpliques dels veïns del poble català de Masalcoreig, que conreen terres en el terme de Fraga i allà s'han concentrat ràpidament els aparells sulfatadors i la resta de l'arseniat de sosa que quedava de la campanya i ja el dijous 24 de maig funcionaven dues brigades en el terme de Fraga i el dimars 29 altra en el terme de Ballovar, veï d'aquell, amb personal d'aquelles poblacions dirigit pels tècnics dels Serveis d'Agricultura de la Mancomunitat. El tractament usat és el mateix que fins ara: 600 grams d'arseniat de sosa, 600 grams de calç viva, o 1,200 grams de calç amarada, i 100 litres d'aigua.

S'ha de fer justícia als tècnics que han portat la campanya amb gran entusiasme i intel·ligència, sense excusar-se de cap incomoditat inherent a la naturalesa dels treballs efectuats, que han estat els senyors Josep Maria Soler i Coll, Enginyer agrícola i cap del Servei de Terra Campa; i Albert Dàneo, ajudant de l'Institut de Mecànica Aplicada Agrícola i enginyer, els noms dels quals fins podem dir que s'han popularitzat per aquelles terres.

Resti consignat que per part dels elements tècnics i agrícoles de la província d'Osca, s'han dispensat tota mena d'atencions al personal de la Mancomunitat de Catalunya i que tant aquest personal com la pròpia Mancomunitat han rebut telegrams de remerciament del Consell de Foment de la província d'Osca, representat pel governador senyor Vallès, i de l'«Asociación de Labradores y Ganaderos del Alto Aragón» representada pel senyor Palacio.

R.

COMENTARIS

Una solució al conflicte

Què quin conflicte? El dels transports. Què a qui afecta? Sembla que als taberners de nostra ciutat. Que en què consisteix? En que les botes i citres mostren ja els fons sense gairebé ni vi ni oli; car per manca d'entrades d'un i altre, serem obligats a fer-nos aiguaders i amanir amb sal pas.

El conflicte dels industrials taberners és, el de la generalitat, però potser tingui un més fàcil solucionar si hem de confiar-nos a la pràctica i experiència. Una mica d'aigua i fins una mica de colorant amb esperit de qualsevol cosa pel vi i una guspira de suc cacauets o substància pareguda, ens sembla que podríem anar tirant una quinzena més. És un dir, i ja es sol dir-se també que res es perd per provar-ho. Ara rai que la gent no està per masses fiscalitzacions! Proveu-ho.

Els agricultors de Toro

Al dir d'una nota, semblen gent experimentada en capejar electorers. Veureu perquè. Tenien escollit un candidat de força que els representés al Parlament, i topant-se amb un contrincant de pessetes, el capejaren amb braó fent-li esmerçar unes cinc centes mil, però deixant-lo embolat

ZOOLYSINE, poderós desinfectant i agent terapèutic d'ús en Veterinària. Específic contra la Glossopeda, mal roig, còlera de l'aviram, etc.

i probablement volat sense l'acta, perquè el tribunal d'actes va anul·lar-li l'elecció, castigant al districte.

Al districte i al munyidor, que en lloc d'anar a les Corts ha tingut que retirar-se al corral amb la cartera entre cames.

Agricultors de Toro, heu fet mèrits perquè vos concedeixin l'orella.

Els costums del Japó

Això no és agricultura però és molt interessant i per això ho remarquem.

Una comparació entre la civilització occidental—ço és, europea—i l'oriental—ço és de l'Àsia—posa en evidència una mena de curiosa llei de contradicció.

Els europeus, per exemple, escriuen d'esquerra a dreta fent línies, els japonesos fan columnes verticals començant a la part alta de la plana i a la dreta. En els llibres japonesos la paraula «fi» és a la plana on els europeus posen el títol.

Quan escriuen una adreça damunt d'un sobre, els japonesos, posen, passant de ço que és general a ço que és particular, primer l'estat, després la província, la ciutat, el carrer i per últim el nom del destinatari.

Els europeus construeixen una casa començant-la pels fonaments i troben tan absurd que es faci el contrari que fins hi han dites iròniques (començar la casa per la teulada); els japonesos, en canvi, i també altres orientals com es pogué veure amb els filipins a l'Exposició de Barcelona del 1888, la comencen per la teulada.

Una porta, a Europa s'obre girant damunt d'un dels seus costats verticals, al Japó són corredores. Una cosidora europea, posa el fil en el forat de l'agulla en cosir i fa escórrer l'agulla en la tela; la japonesa fica el forat en el fil i la tela arriçada en l'agulla.

El massatge europeu es fa en la direcció del cor, el japonès en direcció contrària.

En les quadres japoneses els animals es posen de cara a la porta.

De manera que en anar al Japó, per quedar bé, cal fer el contrari de ço que fariem a casa.

Les begudes acohòliques nacionals

No és necessari que declarem que l'alcohol és un tòxic enèrgic; sobre això tots estem d'acord i tots també ens dolem que el seu ús pugui degenerar en vici donant lloc al flagell social de l'alcoholisme. Però és estrany que malgrat la seva toxicitat, tots o quasi tots els pobles de la terra tinguin una beguda alcohòlica nacional, característica, creada independentment l'una de l'altra: els llatins i els pobles fills, el vi; els anglesos el whisky; els alemanys, holandesos, dinamarquesos, etc., la cervesa; els serbis, el kirch; els mexicans, el pulque; els japonesos, el saké; els russos, la vodka, etc.

Això fa pensar que l'alcohol constitueix una mena de necessitat; l'home ha de menester un estimulants. Solament així es pot comprendre que cada poble tingui el seu licor. I fa pensar també que els *sequistes* acabaran per perdre sobretot si continuen com ara abandonant-se a campanyes estúpidesment exagerades.

Una estadística agrícola del Marroc

El Cònsol d'Espanya a Alcazarquivir dóna les següents dades de l'estat de l'agricultura a aquell país *que tanta sangre nos cuesta*.

L'any 1920 hi havia una sembrada de 700 hectàrees. L'any 1921, 900 hectàrees.

La producció de l'any 1920 fou de 7,400 quintans mètrics.

Aquestes dades fa constar el cònsol que són obtingudes en fer efectiu l'impost *Tertib* sobre utilitats en agricultura, ramaderia i arbrat.

En quant a la ramaderia, les dades obtingudes pel *Tertib* donen un total de 3,000 caps de bestiar, figurant en primer lloc el boví i el porquí.

La electrificació

Que es un avenç positiu per a la indústria, no passa en les coses agrícoles d'un bell somni, siquera en ço que pretén utilitzar-se pels conreus.

Al bell discórrer que dóna iniciatives a M. Duperrier, hi ha el dictamen de M. Delamarre que—textualment—qualifica de indesitjable a l'agricultor com a client consumidor.

Cert, en els conreus, el pagès mou màquines potents que consumeixen energia per un temps curt i variable, segons com jugen els factors meteorològics.

I, amb tot, l'energia elèctrica seria de gran profit a l'agricultor si sapigués administrar-la. Per a batre; i per a elevació d'aigües a sínies regadores; en les lleteries, serres, molins, cellers, destil·leries, forns, etc. I la llum, el gran element coadjuvant dels treballs en les granges.

Duperrier diu que els aventatges de la electrificació en els camps són paleses sempre que les adoptessin les grans multituds en un sentit de cooperació de Municipis, i que, generalitzat l'ús i destre consum, hi ha notable economia en el cable sobre els tractors que—diu—tenen un consum del 60 per 100 més que el que se sol garantir pels constructors.

Els èxits del govern a Barcelona

Segons els proveïdors de carn de la ciutat, actualment, en aquests dies de vaga pel conflicte dels transports, es ven una tercera part menys de carn que en temps normals.

—Així estem?

—Així! No veu que amb la paralització del trànsit rodat tenen d'arrisar-se tancant moltes fàbriques i la gent que hi treballava resten sense feina i per tant hi han moltes llars en les quals deixa d'entrar-hi una, o dues, o tres setmanades!

—Maliatsiga!

—Sí, si; tots els obrers que viuen en penúria poden donar gràcies al govern, com n'hi pot donar Barcelona pel baf pestilent que es respira a la ciutat, que més se n'hi hauria posat si la Mancomunitat de Catalunya no hagués acudit amb els autocamions a treure les escombraries...

—Ja t'asseguro!...

—Què en deu estar de cofoi el govern, oi? Dies endarrera un senyor

de Madrid deia fregant-se les mans de satisfacció, a un que hi anava d'aquesta ciutat:

—*Parece que en Barcelona tienen jaleo, eh?...*

Ço que no sé és si el senyor de Barcelona li va clavar un cop de puny al cap com es mereixia.

¡Murris!

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Reprement la tasca i repassant les condicions del mercat del vi, som a trobar-nos amb un ensopiment de més a més accentuat, car a les desganys generals del mal preu (que si no convida a vendre és perquè van baixament cotitzades les compres) s'hi ha afegit la conseqüència de la manca de transports que dificulten les sòrtides i tenen estacionades en docks i magatzems regulars quantitats de mercaderia.

No sembla sinó que tot es conjuri en contra del vi i sembla que la producció resta orfe de recursos i medis que la puguin desensopir, perquè l'atenció política està concentrada en dos terribles interrogants: Marroc i Comunisme. I és natural que si els dos problemes no tenen una orientació definida perquè els governants divaguen en una passivitat incomprensible, res té d'estrany que les angoixes econòmiques quedin abandonades a solucions eventuais.

La dèria del dia ha sol·licitat l'atenció dels prohoms vers la constitució del parlament — posem-ho amb minúscula — perquè la majoria fos el principal per no dir l'únic tema de preocupació. I llegim els corps a corps de la politiqueria per si foren ben o mal engiponades les actes i per si el Suprem — amb majúscula — s'era informat amb dreturera justícia o fent marrades legals.

I la indústria, comerç i producció agrícola queden a les resultes de l'automatisme, de la casualitat i del campí qui pugui.

Sembla que, ben preparats, podia el tractat noruec donar-nos un assaig de profits amb una corrent exportadora, car fruïriem la permissió de vendre graduacions superiors a 14 graus si bé sabíem acudir a la competència amb ben presentats tipus que poguessin interessar a la «Vin-monopole» deixant-los en llurs mans amb les corresponents garanties de certificat de bon i pur origen vinic. Però tampoc la iniciativa va cap a aquests probables i possibles recursos; l'empenta mercantil resta nulla o tant ensonyada, que no és fàcil obri l'ull ni fins aixordant-li les orelles. Som així.

Desconec si en l'ordre de les entitats cooperatives s'és intentat un moviment vers aquesta exportació i si ha existit, haurà estat tan mi-gradíssim que no pot comptar com remei de vàlua.

Els vins de la terra queden sense sol·licitud i amb preus desesperadors

AGROLYSINE, anticriptogàmic, bactericida general. Específic en les malalties de la patata, cep, pomera, etcètera
--

que ni de bon tros cobreixen el preu de la carga bruta de vi, ço que porta tanta angoixa per la propera collita que no sabem pas com podran eixir-se'n en molts indrets per a estivar els mostos que no presenten pas un càlcul baix de collita.

El vi de les regions acut per mar i terra a barallar de més a més als venedors, car els preus són gairebé a primera dita i oferta que, generalment, solen ésser de rebuig.

Total? Mal estiu en perspectiva i un suar-lo sense sol i sense vislums de que pugui refrescar-nos. Les nuvolades són de congesta i tempestat i les defenses són tant a les acaballes, que si Déu no hi fa el miracle, ens atraparà setembre amb els goigs de Sant Prim i amb un gep com una muntanya.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

En totes les contrades oleícoles, s'ha notat aquesta quinzena una gran paralizació. Ni el tenedor s'ha mostrat desitjós de vendre, ni el comprador ha demanat gens d'oli.

La paralizació dels transports de Barcelona a causa de la vaga, ha motivat que a la Ciutat Comtal es paralizés del tot el comerç dels olis, no obstant això, aquests últims dies s'ha notat una certa animació en la compra, si molt convé per aprofitar els preus baixos que aquests dies oferien els olis de procedència andalusa o per creure que ja hi ha alguna esperança de que es torni a la normalitat.

Alguns vaixells portejadors de partides d'oli que anaven a Barcelona, han descarregat la carga a Tarragona, lo que ha motivat que alguns corredors barcelonins, assetgessin als comerciants d'aquest port, de Reus i de Tortosa per a fer-los quedar dit oli, sense conseguir-ho pas, i això que s'oferien a preus aventatjosos.

A l'estranger, sembla que succeeix igual que ací, perquè no es passa cap demanda, i no és que treballin amb olis d'altres procedències, sinó que no fan res; en una paraula, el consumidor no vol oli.

Els embarcs cap a l'Amèrica del Sud, que en aquests últims mesos havien sigut nombrosos, s'han reduït a res, i és que ja els sembla car el preu que els demanen.

A França, ha disminuït en molt el consum de l'oli d'oliva, en canvi, ha augmentat el d'oli de llavors, que en el mercat francès es cotitza a la mitat del d'oliva i és natural que havent-hi tal diferència i donant-los bons olis de llavor que el consumidor s'hi acostumi.

Com a preus, degut a que s'han paralytitzat basant les operacions no en podem pas donar, només direm que s'han anat sostenint, lo qual fa que poguem ésser més optimistes i creguem en un atur de la baixa que l'altre dia creiem preveure.

Els olis al sulfur, es van sostenint un xic forts, puix no n'hi ha en abundància; no obstant es continuen fent els preus marcats a la quinzena passada.

LISINI ANDREU

NOTICIARI

El Sindicat agrícola de Guissona i sa Comarca, ha establert per a major comoditat dels socis una sucursal a Cabanabona, havent-se donat a l'acte inaugural certa solemnitat, assistint-hi vàries representacions d'altres sindicats.

— *A Pont de Molins es projecta crear un Sindicat Agrícola*, integrat pels principals elements de la població.

— *S'ha sol·licitat del Ministre d'Hisenda i de la Direcció de Duanes, que l'arseniat de sosa*, a la seva entrada a Espanya no s'afori com si fos un producte farmacèutic, sinó com a insecticida, puix d'altra manera no resultaria econòmic el seu empleu, majorment ara que s'han vist els resultats combatent la llagosta a la província d'Osca.

— *La indústria surera*. Comuniquen de Cassà de la Selva que ja fa algun temps que per tota aquella comarca es treballa bastant en l'elaboració del suro, contra lo que s'havia vingut fent ja feia algun temps.

— *L'ensenyament agrícola per a la dona*. Bèlgica on algun temps enrera hi tingueren gran desenrotllament les escoles menagères, ha establert al castell reial de Leaken una escola que té una granja rural model.

La casa té anexa una quadra, un forn i una fàbrica de formatges. Els cursos duren dos anys i mig.

Durant l'estiu, la colònia de Leaken dóna cursets breus de labors femenines a les dones pageses i obreres.

— *La regalèssia*. La major part d'aqueix tronquet de suc dolç que serveix per a fer-ne extret, sembla que ens venia d'Esmirna, puix des de que darrerament hi hagué el formidable incendi que tots recordem, i a causa d'haver-se cremat grans dipòsits que en tenien de magatzemades, s'han llençat els comerciants a comprar-ne a Itàlia i Espanya.

Propera a Catalunya, el punt de més intensa elaboració d'extret de regalèssia tal vegada sigui la població de Mequinença.

— *No hi ha mal que per bé no vingui*. A causa de la secada que les nostres terres patiren aquest passat hivern, sembla ésser que l'alfals s'ha vist privat de les herbes que l'embrutaven privant-li d'assolir millor preu.

— *Un nou Sindicat*. El Gremi d'Agricultors de Terrassa, desitjós de gaudir de tots els avantatges que proporciona la llei de 28 de gener de 1906, s'ha convertit en un Sindicat Agrícola, havent estat reconegut el canvi per recent R. O.

— *Els olis espanyols al Brasil*, segons comunica el cònsol espanyol a Rio de Janeiro, fins ara fa molt poc temps eren quasi desconeguts, perquè hi entraven tots amb marques franceses, italianes i portugueses.

Mes, descoberta la trampa, hi són ara admesos tal com se'ls envien d'ací, i calcula el cònsol que en són les dues terceres parts dels que s'entren al país.

— *Mantega de cacauet.* Algunes revistes ramaderes es preocupen de l'increment que als Estats Units va prenent una manega fabricada a base de cacauet, fins a l'extrem que en un any se n'han consumit més de tres milions de quilos.

— *La collita actual de cereals* pinta tan bé, que sembla que serà bona tota Espanya; presentant-se en alguns punts com Extremadura tan abundosa, aquesta setmana s'han ofert a Llotja blats de dita procedència a 36'50 els 100 quilos amb gran estranyesa de tothom, per reputar-se extremadament baixos àdhuc havent-los d'entregar a darrers de juliol.

Segons les impressions del mercat els ordis no arribaran a 30 pessetes els 100 quilos en sac posats a Barcelona.

Déu vulgui que millori el preu!

— *El coniller de D. Tomàs Parellada, de Terrassa,* visitat pels congressistes en la darrera assemblea celebrada a Terrassa per la U. V. C., es creu que compta avui amb 10,000 conills blancs. Aqueix número de conills, ultra que per la producció de carn, és notable per la producció de pell, que és venuda a molt bon preu a les pelleteries, per a la fabricació de pells d'abric i ornament.

— *L'Institut Agrícola Català de Sant Isidro,* projecta crear un Directori regional, en consonància amb els acords presos a l'assemblea de contribuïents de Santander i en sa darrera sessió acordà aprovar un informe redactat pel vocal de la Junta D. Josep M. Boix, contestant al qüestionari sobre crèdit agrícola cursat pel la Delegació Règia de Pòsits.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El servei de Patologia Animal està realitzant estudis experimentals sobre hemoglobinúria dels mulats; la falsa tinya de les abelles; la diarrea blanca dels vedells; la disenteria infecciosa dels poltres; la infecció dels «volgadston» en els garrins, totes elles de la Cerdanya.

El Servei d'Arbres fruiters, ultra la campanya contra la mosca de l'oliva que ha començat ja a realitzar, ha rebut i respost consultes: de Reus, sobre olis i oliveres; de Canyamàs, sobre oliveres i avellaners; de Sant Joan Despí, sobre oliveres; de Marsà, sobre ametllers; de Montblanch, sobre ametllers; d'Alcover, sobre avellaners; de Carritxó (Mallorca), sobre ametllers; de Barcelona, sobre presseguers; d'Amposta, sobre codonyers i de Sant Feliu de Llobregat, sobre malalties dels presseguers.

Ha verificat així mateix l'aplicació dels adobs en els camps experimentals d'oliveres que té al seu càrrec.

El Cap del Servei de Viticultura i Enologia, Sr. Ymbert, ha visitat la Torre Marimon, per apreciar els resultats dels tractaments anticriptogàmics, rebent una visita d'uns comissionats del Cellar Cooperatiu de Ripollet i contestat una consulta sobre conservació de vins d'Odena i altra de Tàrraga sobre Antracnosi.

Pel servei d'Acció Social agrària s'ha fet un estudi de l'expedient del Sindicat agrícola d'Alcover, que sol·licita un préstec a la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat, i redactat un escrit de dictamen.

Demés ha rebut la visita d'unes comissions del Sindicat Agrícola d'Alcover, del Sindicat de Sampedor i del Sindicat Agrícola de Montblanch, relacionade amb diversos assumptes de les esmentades entitats.

Pel Laboratori de Patologia Vegetal s'estan practicant investigacions sobre la gomosi en els fruits de l'ametller.

El Governador civil de la província d'Oscà ha oficialat a l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat remercant-li l'ajut prestat a la terra aragonesa combatint amb tot èxit la plaga de la llagosta.

L'Alcalde i el Sindicat Agrícola de Felanitx han remès sengles oficis al Sr. Conseller d'Agricultura de la Mancomunitat, on agraeixen amb enlairades paraules les conferències que es donaren a l'esmentada població balear sobre ramaderia i arbres fruiters.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

A. M. CIUTAT.—Les pols per fer pondre que s'anuncien, són productes a base d'estimulants (mostassa, anís, genciana, etc.). Però en aquesta època no resulten útils.

Des de novembre fins a últims de març, aquests productes excitants poden emprar-se però no són indispensables. Si l'alimentació és racional, si es dona la quantitat necessària de matèries nitrogenades i minerals, les gallines posen ous sense necessitat de recórrer a estimulants. — R. S.

J. B. VILET.—Li hem enviat el número que ens demana.

1) Per clarificar el seu vi blanc pot usar la gelatina en la proporció de 10 grams per hectòlitre. Precisament ha d'afegir al vi un 8 grams de taní. Tant la gelatina com el taní els trobarà en una drogueria qual·sevol.

Es procedeix de la següent manera. Es dissol el taní en un xic d'aigua calenta, millor si és alcoholitzada amb alcohol bo.

La gelatina es renta primer amb un xic d'aigua, després es trenca en trossets petits i es deixa en infusió a l'aigua per un parell d'hores o més, perquè es fongui. Per ajudar pot escalfar un xic a bany maria. Hi afegeix 5 litres del vi a clarificar, remenant bé.

Aleshores tira al vi la solució de taní i després d'haver remenat afegeix la solució de gelatina i continua remenant per 8-10 minuts.

Deixa en repòs i després traspals a una bóta neta i ensofrada.

2) La malaltia que ataca els seus olivers, sembla ésser, per la descripció que ens fa, lo que vulgarment s'anomena *roja*. No existeix cap remei directe. La roja ataca arbres malalts i brots dèbils. Per això el mitjà de cura recomanable consisteix en reforçar les plantes mitjançant un bon conreu i bones adobades. L'esporga forta, treient tots

els brots atacats i *cremant-los* és un complement essencial i indispensable.

En l'actualitat és l'únic remei que podem aconsellar-li.—R. S.

J. A. G., ANGLÈS.—A part li hem enviat els números que li manquen. Cregui que si no rep AGRICULTURA és culpa no de la faixeta de l'adreça, sinó del magnífic servei postal amb el qual ens obsèquia l'Estat espanyol.

CALENDARI

de sembres i plantacions de les Hortalisses i Farratjes més generalitzats o cultivats a Catalunya

MAIG I JUNY

HORTALISSES

Es sembra:

Albergínies (un poc tard). — Àpit ple, gros. — Bledes grogues o blanques. — Bròquil Sant Andreu i Santa Teresa (millor en juny). — Carbasses de bon gust, carbassoneres, de Rabaquet i altres. — Carts plens, grossos. — Cogombres. — Col borratxona, de capdell o de soldat, grossa francesa i demás de fulla llisa; de Milan, grossa; de set setmanes, grossa; de set setmanes, petita; verda, gitana i verda retallada (per a fer brots); de Bruselles. — Coliflor de novembre (millor en juny); Colínap o Napicol. — Enciam escaroler d'estiu, escarxofet, llarg, blanc o romà; bleders o Maymó. — Escarola doble, crespada. — Espàrrecs grossos. — Fasols de mig temps. — Julivert. — Melons d'hivern, tardans; francesos, del país i de València (millor en maig). — Patates. — Pastanaga de taula. — Pebrots tardans. — Porros. — Ravanets mitjans, rodons. — Remolatxa de taula. — Serfull. — Síndries. — Tomàtocs tardans. — Xicoira. — Xirivies.

FARRATGES

Es sembren:

Alfals. — Col geganta (per a fulles). — Remolatxa grossa (un poc tard). — Sorgo o Meuca dolça. — Trèvol gros o Trèfula. — I herba de prat en regadiu.

També es sembra espès per a farratge verd:

Blat de moro o moresc. — Guixes.

Per majors detalls dirigir-se a Fills de Nonell, Plaça de Santa Maria.—Barcelona

ACABA DE SORTIR

Un llibre a posta per llegir en vacances

BELLS INDRETS DE CATALUNYA

PER **JOSEP BOTEY**

Impressions d'un excursionista : Un bell volum de 180 pàgines; il·lustrat amb 32 fotografats fora text Preu, en rústica, 4,50 pts.; relligat en tela, 6 pts. De venda en totes les bones llibreries

Comandes a l'EDITORIAL CATALANA, S. A. - Escudellers, 10 bis, entl.

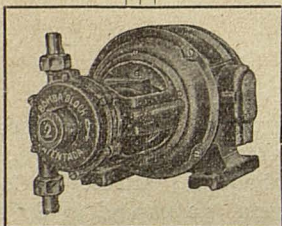
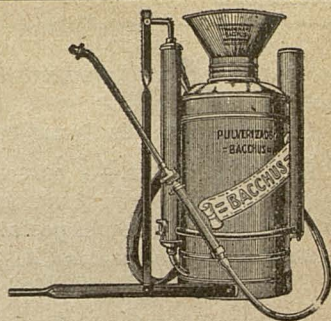
SULFATADORA BACCHUS

ENSOFRADORES de motxilla
MÀNEGUES per a arbres, etc.

DAMANEU PREU I CATÀLEG

CONSTRUCTOR C. CIVIL

Alfonso XII, 66 - Telèfon 2217 G - BARCELONA

AIGUA a qualsevulla alçada i en el caudal
que es desitgi, pot obtenir-se
còmoda, fàcil i econòmicament, adoptant una

BOMBA BLOCH

La única que no necessita engrassament :: La venen
*** tots els bons electricistes de Catalunya ***

JAUME CUIXART

CONSTRUCTOR

Oficines a Barcelona: Gran Via Laietana, 21, rral.
Sagunto, núm. 120 :: Telèfon B 140 :: Badalona

JOSEP SANTANA SOLER

Gran Via Laietana, 17 :: BARCELONA :: Apartat 226

Primeres matèries per adobs :: Arseniat de sosa i Cianuro sòdic

Venedor exclusiu del legítim LYSOL, de la
casa Schülke & Mayr A. G., de Hamburg

Màquina d'escriure UNDERWOOD

Companyia Mecnogràfica
Coillem Trúniger, S. A.

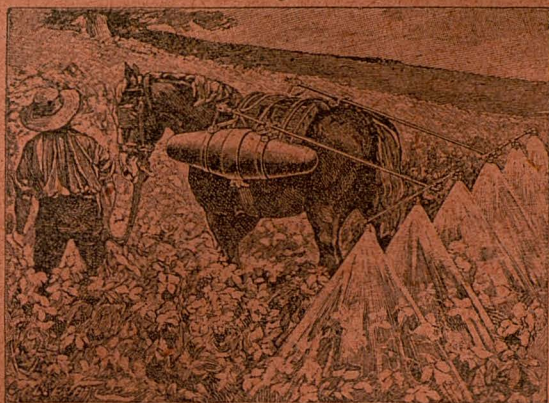
Campió oficial durant
17 anys consecutius

Balmes, 7

Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Material per
a combatre
les malalties
de les Vinyes,
Hortes y Frui-
:: :: terars

Petitsigrans apa-
rells pulveritza-
dors, estalvia-
dors de jornals:

MURATORI, a espatlla, des de 2 litres. — CIVETTE, a llom de cavalle-
ries (a bast). — FUTUR, de carro, automotriu. — Dipòsits de coure
martellat. — Xassis d'acer, ben construïts, amb garantia d'acabat i treball.

Fan molta i bona feina. — Permeten fer els tractaments amb oportunitat i bé. — Referèn-
cies de 500 que treballen ja a Espanya. — Demanin-se Catàlegs a

Establimentis Vitícoles P. CASELLAS

Méndez Núñez, 4, principal - BARCELONA - Apartat 262

URALITA

per a cobertes i per a recobriments

Tuberia : Dipòsits per aigua

SOSTRES D'URALITA

per a emprar en la LLUITA CONTRA LA MOSCA DE L'OLIVA,
segons el sistema del professor LOTRIONTE :: Els SOSTRES de
URALITA són inoxidables, lleugers, de duració indefinida i no tenen
competidor :: Els SOSTRES d'URALITA són fabricats amb *amiant*
i *ciment* exclusivament :: Els SOSTRES d'URALITA han sigut em-
pleats, per consell dels senyors *Tècnics* de la Mancomunitat de Cata-
lunya i del de varis Consells Provincials de Foment catalans, amb
èxit satisfactori.

Demanau prospectes i preus a URALITA, S. A.

MADRID :: VALÈNCIA :: SEVILLA :: LLEYDA :: SALAMANCA :: TOLEDO

CENTRAL: BARCELONA, Plaça A. López, 15 - Telèfons 1644 A. i 848 A.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

CASA METZGER, S. A.

Casa central:
Passelg de Gràcia, 76

Telèfon: A 1944
Apartat 225

BARCELONA

Sucursals: MADRID — SEVILLA — VALÈNCIA — BILBAO

Instal·lacions completes de tota classe de Laboratoris
Balances "SARTORIUS" :: Microscopis "REICHERT"
Porcellana fina resistent al foc :: Vidre Jena i corrent
Aparells per a tota classe d'anàlisi de vins, "SALLERON",
"MALLIGAND", etc. :: Estoigs portàtils per a anàlisi d'olis
Aparells "GERBER" per a anàlisi i higiene de la llet
Estoigs portàtils per a analitzar RÀPIDAMENT la llet,
APROPIATS PER A VETERINARIS

Grans existències en material de
CIRURGIA I VETERINÀRIA

RAJOLS, TEULES, TOTXOS
maons (plens i buits), cai-
rons, etc., deu vostè fa-
bricar-los a màquina, a fi
d'obtenir de la terra tot
el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

Màquines, Forns Assecadors

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i
de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus n.º 65
Telèfon 568